

Voorzitter: J. Sietsma (GroenLinks)

Namens de raad: C.T. Nieuwenhout (GroenLinks), K. Boogaard (PvdA), J. Lo-A-Njoe (D66), D. Brandenburg (SP), J. Boter (VVD), P. Rebergen (ChristenUnie), K. de Wrede (PvdD), H.P.

Ubbens (CDA), D. Mellies (100%Groningen), R.F. Staijen (Stadspartij), S.R. Bosch (Student&Stad), H.A. Haaima (PVV)

Namens het college van B&W: P.E. Broeksma (wethouder)

Namens de griffie: W. Meijer

Fonds energietransitie

00:14:14

Voorzitter: Welkom allemaal bij deze meningsvormende sessie over drie stukken die samenhangen, die we dan ook op een moment hebben gepland. We gaan ze wel achtereenvolgens behandelen. Het staat u natuurlijk vrij om die stukken ook inhoudelijk met elkaar te verbinden in uw woordvoering. Dat gaat om een collegebrief voor wensen en bedenkingen over het Fonds Energietransitie. Een raadsvoorstel over de uitkomsten van de windverkenning en een raadsvoorstel over de gebiedsvisie Meerstad noord. Over die laatste twee voorstellen zijn al uitgebreide beeldvormende bijeenkomsten geweest en er is een toelichting gegeven op die voorstellen. Er zijn reacties van betrokkenen verzameld en met u gewisseld, daarom is er nu geen inspraakmogelijkheid meer. Dat zou over het Fonds Energietransitie wel hebben gekund, maar daar heeft zich niemand gemeld. We kunnen door deze samenvoeging een beetje spelen met de tijd. Dat is ook van u afhankelijk, waar u de meeste tijd aan wilt besteden zelf, dus we gaan zien hoe dat landt. Het wordt een beetje spannend voor de Voorzitter om dat goed te sturen, maar we gaan het zien. We hebben in totaal vier uur de tijd, dus tot zeven uur vanavond. Ik stel voor dat we in ieder geval het tweede stuk onderbreken, want dan gaan we ook van Voorzitter wisselen. Maar als we tijd hebben, is het misschien na het eerste stuk ook al wel verstandig om even de benen te strekken. Dat hangt ervan af hoe het gaat. Ik zal u dat straks voorleggen. Het is een meningsvormende sessie dus het gaat om het stellen van politieke vragen en het uitwisselen van meningen, het voeren van debat. De technische vragen heeft u hopelijk van tevoren allemaal al gesteld. U heeft voor dit Fonds Energietransitie ongeveer drie minuten, maar het staat u vrij om meer hiervoor te gebruiken, maar dan kost u dat verderop wat tijd. Wie mag ik als eerste het geven? Mevrouw Nieuwenhout.

00:16:47

mevrouw Nieuwenhout: Dank u wel Voorzitter. Bij de energietransitie gaan de kosten vaak voor de baten uit. Maatregelen die u in vijftien jaar kunt terugverdienen, zijn voor veel mensen gewoon niet haalbaar, omdat ze eerst maar eens de volgende maand moeten zien te halen. Dat is de reden om te wachten met verduurzamen, maar die tijd hebben we eigenlijk ook niet. Dit fonds kan helpen de periode tussen de kosten en baten te overbruggen. Daar zijn wij blij mee. We onderschrijven het idee om dit fonds te gebruiken voor duurzaamheidsleningen en voor de bestrijding van energiearmoede. Wat dat laatste betreft, mag van ons goed aandacht komen voor de problematiek van huurwoningen, waar de kosten en baten ook nog eens scheef verdeeld zijn. We zijn blij dat bij de nieuwe RREW-regeling de huurwoningen ook een belangrijke plek innemen. Ook vinden we dat bij de

verdeling van dit fonds prioriteit zou moeten liggen bij de slecht geïsoleerde huizen. Daar is met hetzelfde geld de meeste verduurzaming te halen, zowel in CO2-besparing als ook een verbetering van het wooncomfort. We hopen dat het college daar goed naar kijkt. Verder vinden wij het ook niet nodig, om alleen maar te kijken naar de gebouwde omgeving. Ook de verduurzaming van bijvoorbeeld maatschappelijk vastgoed en de onrendabele top van bijvoorbeeld de zonnepanelen-afdak boven de parkeerplaats, zou wat ons betreft mogen worden gefinancierd uit dit fonds. Het fonds kan worden gevoed vanuit de begroting, vanuit leningen en subsidies van het Rijk of provincie en van het rendement van grote energieprojecten. Dat laatste is waarom we het nu ook gekoppeld behandelen. De vraag daarover, of het rendement moet landen in de directe omgeving of in een energietransitiefonds, vinden wij een tegenstelling die nu niet nodig is, want bij een groot energieproject moeten duidelijke afspraken gemaakt worden met de direct omwonenden, over mitigatie van de overlast en impact in het landschap en eerlijke compensatie voor wat niet gemitigeerd kan worden.

00:18:40

Voorzitter: U heeft een vraag van de heer Brandenburg.

00:18:44

de heer Brandenburg: Dank Voorzitter. Ik hoorde GroenLinks zeggen: 'Ja, daarom is het goed dat we het nu gekoppeld behandelen, met die energieprojecten.' Ik vraag me af: wat vindt GroenLinks van die timing? Hadden we niet eerst met elkaar iets moeten vinden over hoe we dit gaan exploiteren en pas daarna de inspraak en pas daarna, of we nu wel of niet dat soort parken willen? Hoe leest GroenLinks dat?

00:19:09

mevrouw Nieuwenhout: Voorzitter, we zijn al een paar jaar aan het praten over de energietransitie. We hebben nog maar negen jaar te gaan, dus ik zou zeggen dat het goed is om zoveel mogelijk tegelijkertijd te behandelen. Uiteraard gaan we niet de schop in de grond zetten, voordat er duidelijke afspraken zijn met de inwoners. Maar ik was bij de mitigatie en de compensatie, want dat zit wat ons betreft binnen de businesscase van het project. Dat moet dus los gezien worden van wat er daarna wordt gedaan, met wat er overblijft nadat al die verplichtingen voldaan zijn. En wat is fijn is, is dat wat dan overblijft weer opnieuw kan worden geïnvesteerd in energietransitie en er zo een vliegwieleffect ontstaat, waarmee er steeds nieuwe projecten kunnen worden gefinancierd. Wat betreft de laatste vraag die het college stelde, bestaat voor ons geen twijfel over dat de ingeslagen weg, dus in gemeentelijk beheer ontwikkelen en exploiteren van windparken en grote zonneparken, goed is. Wat ons betreft staat dat wel los van het energietransitiefonds an sich, want dit fonds kan er ook vanuit andere bronnen gevoed worden. En als private partijen theoretisch gezien een zonneproject zouden realiseren in onze omgeving, dan zouden ze ook aan zo'n fonds moeten bijdragen.

00:20:23

Voorzitter: De heer Boter heeft daar een vraag over.

00:20:25

de heer Boter: Dank u wel, meneer de Voorzitter. Een verduidelijkende vraag: waarom zou

de gemeente dat moet de exploiteren, zo'n energiefonds en zo'n park en waarom zou dat niet privaat of op een andere manier kunnen?

00:20:35

mevrouw Nieuwenhout: Omdat de gemeente, naar ons weten, andere belangen heeft. Geld is niet het allerbelangrijkste in deze wereld en voor een projectontwikkelaar, zeker eentje die aan de aandeelhouders moet terug rapporteren en minimaal bepaalde rentepercentages moet terug leveren, die hebben daar natuurlijk veel minder bij te winnen om alle belangen goed af te wegen. Dat de gemeente in eigen beheer parken kunnen ontwikkelen, zelf dus ook kan nadenken over de mitigatie en compensatie, dat vinden wij juist een luxe dat de gemeente dat kan. Dan zou ik willen afsluiten. Wij vinden het erg belangrijk dat deze stap wordt gemaakt, dat dit energietransitiefonds er komt. We hopen dat dit ook kan helpen om de energietransitie te versnellen in Groningen, want we hebben nog maar negen jaar.

00:21:31

Voorzitter: Dank u wel. Wie kan ik dan het woord geven? Mevrouw Boogaard.

00:21:38

mevrouw Boogaard: Dank u wel Voorzitter, laat ik beginnen om te zeggen dat de PvdA blij is dat we nu spreken over de mogelijkheden van een energietransitiefonds. We hebben er meerdere malen op gewezen, dat er met de energietransitie niet alleen risico's liggen, maar ook een grote kans om dit zo te doen dat onze inwoners hier profijt uit halen. Natuurlijk kent de transitie niet alleen maar voordelen. We vragen veel van een deel van onze inwoners en onze leefomgeving. De realiteit daarvan komt later vanmiddag ook nog terug. Maar de PvdA staat nog altijd achter de ambitie van de gemeente, maar ook als gemeente onze bijdrage te leveren aan de opgave die voor ons ligt. En als we dat doen, dan ligt voor ons de opgave om dit zo goed mogelijk te doen voor onze inwoners. Met oog voor de omgeving, omgeving, met oog voor de lasten, maar ook met het oog op een eerlijke verdeling van lusten. Voor een deel behoren deze lusten toe aan de mensen die ook primair de lasten ervaren. Eerder hebben we daar met andere partijen ook al moties over ingediend, waar we bij de behandeling van de windverkenningen Meerstad Noord, ook nog over komen te spreken. Maar bij een deel van de projecten, waarin we als gemeente in een positie zitten om een en ander in eigen beheer uit te voeren, blijft daarna ook nog profijt over. Profijt die bij andere vergelijkbare projecten wegvloeit naar grote ondernemingen en aandeelhouders. Voorzitter, wat de PvdA betreft, besteden wij in Groningen dit geld, om ervoor te zorgen dat al onze inwoners meeprofiteren. Voor ons betekent dat met stip op één, om ervoor te zorgen dat iedereen in staat gesteld wordt om de stap te zetten naar het verduurzamen van de woning, door isolatie en door panelen. En zo de maandelijkse lasten terug te brengen. Maar wat ons betreft kan er ook breder gekeken worden, door te kijken naar collectieve projecten die minder rendabel zijn bijvoorbeeld. Maar waarmee we uiteindelijk wel in staat zijn om een kleiner beslag op onze leefomgeving te leggen, om onze doelstellingen te kunnen behalen. En dan de tweede vraag die het college stelt. Voorzitter, GroenLinks gaf het net ook al aan. Zacht uitgedrukt verbaast deze vraag ons enigszins. Natuurlijk kun je een opbrengst maar één keer besteden. Dat wat je uitgeeft aan de directe omgeving, kun je niet meer in een fonds onderbrengen. Maar wij verwachten dat er niet op deze wijze gekeken wordt. Bij de realisatie van een project moet de directe omgeving meeprofiteren en kunnen participeren in de invulling hiervan. En alhoewel dit overal maatwerk zal zijn, zien wij hier zoals eerder

ook al gevraagd, graag duidelijke kaders in. Dit proces behoort een onderdeel te zijn van de business case, waarna het project wel of niet rendabel zou blijken te zijn.

00:24:02

Voorzitter: U heeft een vraag van de heer Ubbens.

00:24:05

de heer Ubbens: Bedankt, Voorzitter. Met name als je kijkt naar de inspraakreactie van natuur- en milieufederatie die zeggen: 'Nou ja, we willen vijftig procent vinden wij lokaal en dat zijn de direct omwonenden, en dan is de rest sociaal. Voor de hele stad.' Dat is bijvoorbeeld een duidelijk kader. Maar wat zit u dan aan te denken? Zit u aan minder te denken? De vraag is ook: wat is participatie? Participatie kan betekenen dat mensen dan geld in moeten gaan leggen om deel te nemen aan zo'n project. Dat staat natuurlijk elke inwoner vrij. Dus ik ben wel een beetje aan het zoeken naar: waar denkt u aan?

00:24:37

mevrouw Nieuwenhout: Ik denk er niet aan dat mensen geld moeten inleggen in een project. Vooral ook niet direct omwonenden. Je aandeel daarin behoort niet afhankelijk te zijn van je portemonnee. Zo'n vijftig procent-grens vind ik wel lastig, want dat hangt ook van de omvang van het project af en wat de opbrengsten en de overlast daarvan is. Bij sommige projecten kom je misschien wel op een veel hoger percentage uit om het eerlijk te doen richting de omgeving. Bij anderen zal je misschien wel veel lager uitkomen. Daarbij maakt het ook wel wat uit of er tien mensen in zo'n omgeving wonen of duizend. Dat maakt toch ook wel heel veel uit. Dan is vijftig procent toch een heel ander iets waarmee je aan het dealen bent. Het is niet onze intentie om tien miljonairs te creëren in de directe omgeving van grote energieparken. Maar het tegenovergestelde ook niet. Dus ik denk inderdaad dat daar op een andere vorm maatwerk voor gevonden moet worden, waar we wel kaders af moeten stellen, waar het vervolgens aan moet voldoen. Wij verwachten dat het college daar toch wel op korte termijn mee gaat komen, aangezien er ook al meerdere keren om gevraagd is.

00:25:41

Voorzitter: De heer Boter.

00:25:43

de heer Boter: Toch nog een vraag hierover: vindt u de kaders belangrijker van de PvdA om te kijken hoe je met die fondsen omgaat voor de direct omwonenden, of het resultaat? Zodat de participatie slaagt en het eindresultaat ook van zon en wind wordt gehaald.

00:25:57

mevrouw Nieuwenhout: Uiteraard het resultaat. Maar ik denk dat het voor ons, om een goede discussie te kunnen voeren of er bij specifieke projecten wel of niet goed aan voldaan is, wel belangrijk is dat wij bepaalde kaders hebben waar wij het aan kunnen toetsen of er voldoende gedaan wordt om de leefomgeving te compenseren, of er voldoende gedaan wordt, om de nadelen van de inwoners te compenseren en of er voldoende gedaan wordt, om daar nog een plus op te brengen. En ik denk dat we daar met zijn allen kaders af moet spreken, zodat we daar ook een helder gesprek over kunnen voeren, zonder discussies of iemand duizend euro compensatie of tienduizend euro compensatie van belang vindt.

00:26:33

Voorzitter: Nog een laatste vraag van de heer Brandenburg.

00:26:37

de heer Brandenburg: Dank, Voorzitter. Ik ben wel benieuwd wat de PvdA er dan van vindt, dat we nu pas over die kaders en hoe je de gemeenschap compenseert met elkaar praten, terwijl de inspraak rondom die wetverkenning en de Lagelandpolder al zo ongeveer afgerond is. Vindt u de timing daar niet een beetje ongelukkig?

00:26:54

mevrouw Nieuwenhout: Wij vinden het vooral ongelukkig dat die kaders er inderdaad nog niet liggen, ondanks dat we daar vorig jaar al om gevraagd hebben. Daar zullen we ook zo op terugkomen. Dit proces behoort dus een onderdeel te zijn van de business case waarna een project wel of niet rendabel blijkt te zijn. Pas dan komen we te spreken over eventuele winsten die overblijven voor de gehele gemeenschap. Deze eventuele winst te passen, wat de PvdA betreft, uitstekend binnen een energietransitiefonds. Nogmaals, winstmaximalisatie behoort hierbij niet het uitgangspunt te zijn. De belangen van onze inwoners behoren dat te zijn. Dan de vragen over de aanpak van energiearmoede. Ja, zoals net al gezegd: dit moet wat ons betreft de kern van de inzet zijn. Iedereen die al geïsoleerd heeft of panelen op zijn dak heeft liggen, weet het al: uiteindelijk levert het je geld op. Ondanks de investering, gaan je maandelijkse lasten omlaag. Het is ook geen geheim dat je geld nodig hebt, om op deze manier je maandelijkse lasten omlaag te brengen. En dat is nu juist waar het veel van onze inwoners aan ontbreekt. Het gevaar dat we de tweedeling hier ongewild mee vergroten, is levensgroot en daarmee ook het belang dat we hier gericht mee aan de slag gaan. Voorzitter, hierbij wel een vraag in de uitwerking.

00:28:04

Voorzitter: Ik raad u aan wel af te ronden, want u gebruikt behoorlijk wat tijd.

00:28:08

mevrouw Nieuwenhout: Ja, ik ben ook al bijna klaar. Hierbij wel een vraag in de uitwerking: kijk hierbij ook gericht naar de mogelijkheid om huurders van particuliere woningen hierbij te steunen. En dan een laatste verzoek: kijk breed in de uitwerking en de mogelijkheden die er liggen. Kijk of er kansen liggen om zaken effectief collectief aan te pakken. Wat de PvdA betreft, realiseren we een zo groot mogelijk deel van onze opgave in de bebouwde omgeving. Dat betekent onder meer efficiënt gebruik maken van de geschikte daken. De SP heeft hier al vaker voor gepleit en de PvdA ziet ook graag dat het college dit serieus onderzoekt. Kortom, onderzoek collectieve oplossingen om maximaal gebruik te maken van de bebouwde omgeving. Dank u wel.

00:28:49

Voorzitter: Dank u wel. Wie volgt? De heer Rebergen.

00:28:57

de heer Rebergen: Dank u wel, Voorzitter. Voorzitter, ik ga het heel kort houden. Ik sluit me aan bij de woordvoering van de PvdA.

00:29:03

Voorzitter: Dat schiet op. Wie wil erna? De heer Brandenburg.

00:29:10

de heer Brandenburg: Dank, Voorzitter. Ik kan mij daar ook grotendeels bij aansluiten, want als socialisten vinden wij natuurlijk dat de opbrengst van economische activiteiten altijd terug moeten vloeien naar degenen die ze mogelijk maken. Net zoals dat de winst van bedrijven toe zou moeten komen aan de werknemers, vinden wij ook dat de opbrengsten van energieprojecten moeten terugvloeien naar de gemeenschap, die ze mogelijk maakt. Dit zelf exploiteren en het rendement in een fonds stoppen, zodat uiteindelijk minder kapitaalkrachtigen hun huis kunnen isoleren en we energietweedeling kunnen tegengaan, daar kan mijn fractie van harte ondersteunen. Maar we vinden ook dat een dergelijk fonds kan helpen om zeggenschap te vergroten. We zien dus ook geen tegenstelling tussen middelen lokaal inzetten of in een gemeentefonds. Wat mijn fractie betreft, kan je met zo'n fonds in de arm ook juist afspraken maken, over welk percentage zetten we lokaal en welk percentage gaat naar zo'n fonds? Dat kan je per project doen, waarmee bewoners dus ook directe zeggenschap krijgen, over dat deel van het rendement dat bij de omwonenden terecht moet komen, welk deel in de directe omgeving geïnvesteerd moet worden en welk deel naar gemeentelijk fonds gaat. Misschien kunnen we hier bandbreedtes voor komen. En wij denken eigenlijk wel een beetje: 'Hadden we deze vorm van zeggenschap maar gehad tijdens de windverkenning of bij de Lagelandpolder.' Daar komen we straks nog wel op terug. Dat brengt mij wel bij het volgende punt Voorzitter. Het zou wat mijn fractie betreft, dus ook bizar zijn om daar een deel van dat rendement weg te laten vloeien naar private partijen. Er is werkelijk geen argument te verzinnen, om een deel van opbrengsten van zo'n windpark als winst weg te laten glippen naar de zakken van investeerders. En dan wat betreft de inzet van middelen. Ja, wat mijn fractie betreft, komen die vooral terecht bij de woningen die nu het slechtst geïsoleerd zijn, bij de mensen die nu honderden euro's kwijt zijn aan hun energie, bij mensen die nu investeringen uitstellen omdat ze simpelweg te duur zijn, waarmee uiteindelijk de energie-ongelijkheid vergroot wordt. Die moeten we hier met hand en tand bestrijden, al was het maar omdat anders het draagvlak voor noodzakelijke verandering van onze energie echt verdwijnt. Dank u wel.

00:31:17

de heer Boter: Een interruptie. De heer Brandenburg zegt: 'Er is geen enkel argument om te zeggen, we willen geen private investeerders erbij hebben.' Maar het zou ook zou kunnen zijn, dat private investeerders geld inbrengen en de energietransitie bevorderen doordat ze vermogen inzetten om zonnepanelen, om windenergie of op andere vormen van duurzame energie in Groningen mogelijk te maken?

00:31:41

de heer Brandenburg: Ja, private investeerders mogen best in zo'n fonds stoppen. Dan gaat niemand ze tegenhouden. Alleen als je grootschalige projecten op gemeentegrond exploiteert, dan vind ik ook dat die exploitatie daarvan voor honderd procent ten goede moet komen aan de gemeenschap. Of dat nu lokaal is of de gemeente is.

00:31:57

de heer Boter: U moet het zo zien, als het als niet over gemeentegrond gaat, dan is het een andere situatie.

00:32:01

de heer Brandenburg: Dan gaan wij er niet direct over. Dan vinden wij nog steeds dat er geen

winst gemaakt zal moeten worden op dat soort projecten. Wij vinden overigens dat er nooit winst gemaakt mag worden. Daarvoor zijn wij socialisten. Winst is een vorm van uitbuiting, dat weet u dat wij dat vinden, maar daar gaan we in de gemeente niet over.

00:32:19

Voorzitter: Punt gemaakt. Wie volgt? Meneer Boter.

00:32:23

de heer Boter: In plaats van interrumpen kan ik maar beter de woordvoering na de SP doen. Wij zijn geen socialisten, maar er zijn twee dingen waar ik nog wel op wil aansluiten. Want voor een groot deel kan ik me ook aansluiten op wat GroenLinks zegt over het fonds en over duurzaamheidsambities en wat de PvdA daarover zegt. Alleen op subtiele punten verschillen we toch wel wat, want uiteindelijk gaat het Energiefonds over energie. De energie moet verduurzamen. Dus dan zou het doel van het fonds moeten zijn, dat je duurzame energie bevordert. En dat een neveneffect kan zijn, dat dat een armoedebeleid in zich behelst, zou op zich kunnen. Maar dat moet niet een doel op zich worden. Dat lijkt hier wel een beetje de situatie te worden, want het moet juist duurzaamheid op gang brengen en dat kan om allerlei andere projecten. Daar heeft mevrouw Nieuwenhout een aantal van genoemd, dat kan ook projecten op P+R-locaties, een stadion vol leggen met zonnepanelen. En daar ook subsidie uit het energiefonds van kunnen krijgen. En dan een ander. Wij zijn er net geen voorstander van dat de overheid het allemaal gaat doen, want uiteindelijk gaat een overheid die niet de organisatie heeft van een ondernemer, ondernemertje spelen en gaat ook alle risico's lopen ten aanzien van de kost, de uitvoering, uitwerking van het project, daarvan lijkt ons handig om een private partij aan te zoeken en dan ook een vraag aan het college verbonden partijen.

00:33:38

Voorzitter: Interruptie van meneer Brandenburg.

00:33:41

de heer Brandenburg: Voorzitter, ik had hier van tevoren al over nagedacht. Want ik dacht, u gaat vast weer over de risico's beginnen. Ik ben toch heel benieuwd welke risico's de VVD nu ziet bij dit soort projecten. Dat de zon niet meer schijnt? Dat de wind stopt met waaien? Welke risico's hebben we het hier nu precies over?

00:33:57

de heer Boter: Of dat de wind heel hard gaat, en de zonnepanelen weg zijn inderdaad. Dan moet je dat verzekeren of niet verzekeren? Of blijkt dat het rendement van zonnepanelen een stuk minder is, of de opbrengst van de energie blijkt toch niet helemaal zoals begroot te zijn. Dan is het geld eventueel al belegd of uitgegeven.

00:34:12

Voorzitter: Mevrouw Nieuwenhout.

00:34:14

mevrouw Nieuwenhout: Is de heer Boter ook van mening dat dit heel goed kan worden afgedekt met de Sde-subsidie?

00:34:20

de heer Boter: Dat klopt, dat kan. Alleen naar de subsidiabelheid van energie op lange

termijn, zeker van duurzame energie, zal er nog wel eens heel anders uit kunnen komen te zien dan nu. Dus dat verdienmodel zal ook wel eens heel anders kunnen worden. Maar ik wil toch doorgaan op de private partijen, voordat iedereen denkt dat ik het over de Vattenfall, de Eneco's en nog grotere Chinese bedrijven heb. Een private partij, kan ook een partij zijn waar de gemeente aandeelhouder is en omwonenden aandeelhouders zijn. Zodat je ook de participatie ten goede komt. En dat is een partij die gaat regelen dat er een partij komt die de panelen aanlegt of de molens bouwt en vervolgens zullen zij een afdracht moet doen in de businesscase die ze doen aan de gemeente voor het energiefonds. Daarmee vul je het energiefonds. Dan ben je en het ondernemersrisico kwijt, voor zover dat aanwezig is, en je hebt wel de revenuen daarvan, die je in een energiefonds kunt zetten, die je breed kunt inzetten voor het wel behalen van doelstellingen op duurzame energiegebied.

00:35:16

Voorzitter: Daar krijgt u een vraag over van de heer Mellies.

00:35:20

de heer Mellies: Dank u wel, Voorzitter. De heer Boter zegt terecht: risico's voor zover ze er al zijn. Ook een goede opmerking van de heer Brandenburg. Ziet de heer Boter ook niet, dat verbonden partijen over het algemeen heel moeilijk te sturen en te controleren zijn? Is het dan niet juist veel wenselijker, dat dat soort dingen binnen de gemeente gaat, en binnen onze eigen invloedssfeer? Om al die doelstellingen, die hij zelf benoemt, juist te realiseren vanuit onze middelen.

00:35:53

de heer Boter: Als ik dat al zou vinden, zou ik of een lidmaatschapskaart van de SP of van de PvdA aanvragen. Die kan ik vast krijgen van mevrouw achter mij, en meneer naast mij, dus dat zal ik niet doen. Dus dat ben ik niet met u eens. Ik denk juist dat je wel die risico's en dat ondernemerschap en die participatie bij die partijen moet leggen, waar de gemeente of aandeelhouder in kan zijn, of participant of medebestuurder of toezichthouder. Volgens mij heb je dan de vinger aan de knoppen en kun je prima sturen op het resultaat wat eruit moet komen. Want als je inbreng voor die participatie, dat is een piketpaaltje en dat lijkt me veel logischer, want dan praat je met mensen in plaats van over mensen. Dus dat is de inbreng en dat brengt mij met het doel dat we op zich met het achterliggende doel van een energiefonds, mits het voor duurzame energie is, prima kunnen leven aan de ene kant, maar dan wel op een andere manier een construct, dan enkel de overheid die alles draagt, regelt en ook de risico's loopt.

00:36:46

Voorzitter: Dank u wel. Wie wil het woord? Meneer Staijen.

00:36:52

de heer Staijen: Dank u, Voorzitter. Energie, in welke vorm dan ook, neemt bij heel veel gezinnen een steeds grotere hap uit het beschikbare budget. Er komt extra hogere belastingen op bijvoorbeeld aardgas en de dure alternatieve energievormen maken dit probleem veel erger. De Stadspartij is daarom voorstander van de instelling van een energiefonds en niet alleen omdat deze toenemende vorm van armoede te bestrijden, maar vooral eigenlijk om te voorkomen. Bijvoorbeeld door veel en veel betere isolatie op de woningen. Voorzitter, iedereen wil mee kunnen profiteren van de winsten van de diverse

grootschalige wind- en zonneparken, die nu overal gepland worden. Maar die overlast die deze parken veroorzaken, moeten worden gedragen door hele kleine groepjes omwonenden in de buitengebieden. Waarvan de leefbaarheid, de leefomgeving, dus heel ernstig wordt aangetast. Wij vinden dan ook dat een belangrijk deel van de netto-opbrengst van deze parken, rechtstreeks ten goede moet komen aan die mensen die voor een lange periode dagelijks geconfronteerd worden met de geluidsoverlast, met slagschaduw, horizonvervuiling enzovoorts. De doelstelling is vijftig procent lokaal eigendom. Daarmee bedoelt de Stadspartij de directe omwonenden. Die dragen de lasten, dus die moeten ook een reëel deel van de opbrengsten ontvangen. In sommige gevallen met heel weinig mensen en een heel groot park kan misschien wat maatwerk nodig zijn.

00:38:20

Voorzitter: De heer Ubbens heeft daar een vraag over.

00:38:24

de heer Ubbens: Het is wat ingewikkelde vraag wellicht, maar als je slagschaduw gaat compenseren door mensen ervoor te betalen, dat is een optie. Of je gaat zeggen: we zetten hem uit bij slagschaduw, maar dan heb je ook geen energieopbrengst. Daar zit een dilemma. Waar zou u dan voor kiezen? Want dat is het hele vraagstuk: we kunnen heel erg compenseren, of kunnen we de overlast helemaal voorkomen. Het is een van de twee.

00:38:53

de heer Staijen: Ik denk dat iedere keer daar het gemiddelde in gevonden zal moeten worden. Als je alles uit zet, dan heb je geen hinder, maar ook geen energie. Als je alles laat gaan, dan hebben we misschien wel veel energie, maar ook heel erg veel hinder. Het deels stoppen van een molen bij slagschaduw kan, maar dat zullen vooral denk ik gesprekken moeten zijn tussen de direct aanwonenden en degene die het park wil realiseren. Goed vijf procent naar de omwonenden. De rest van de winst kan dan bijvoorbeeld sociaal benut worden door te storten in een energiefonds. Voorzitter, voor de exploitatie van deze mega-energieparken denken wij aan een vorm waarin zowel de gemeente als de omwonenden participeren. Daarin kunnen, indien nodig tenminste, de daadwerkelijke activiteiten het best uitbesteed worden bij deskundige private partijen of bij een corporatie tegen een vaste prijs of een vast percentage. Maar het moet zeker gesteld worden dat er geen belangenconflicten kunnen ontstaan. Dus bijvoorbeeld geen mensen die zowel voor de gemeente als voor die andere partij actief zijn. Tot zover.

00:40:05

Voorzitter: Dank u wel. Wie kan ik het woord geven? De heer Mellies.

00:40:13

de heer Mellies: Dank u wel, Voorzitter. Allereerst vonden wij het verrassend dat een dergelijk fonds nog niet bestond. Het is namelijk een hartstikke goed idee, juist omdat de investeringen en opbrengsten van duurzame energie tamelijk risicoloos zijn. Daar gaan we weer. En daarmee een positieve bijdrage kunnen leveren aan de gemeente op de langere termijn. Laat dat ook direct een invulling zijn aan de vraag of de gemeente zelf aan het roer moet blijven. Juist die grote maatschappelijke impact van deze installaties, moet ook ten gunste komen van de maatschappij. En natuurlijk heeft de directe omgeving daarbij een eerste trekkingsrecht. Het zijn hun woningen, hun stukken land, die verminderen in waarde

en wellicht zelfs in woongenot. Daar moet een billijke compensatie tegenover staan. Tegelijkertijd hebben we het ook over substantiële investeringen door de gemeente zelf. De kapitaallasten moeten ook gedekt worden door de opbrengsten. Hopelijk, daar gaan we wel vanuit, blijft er dan nog steeds een leuk bedrag over. De precieze invulling kunnen we aan sleutelen naarmate er meer over bekend wordt, maar hoewel het een mooi aanzwellend effect kan hebben op de duurzaamheid, door de opbrengsten in hetzelfde thema terug laten vloeien, naar bijvoorbeeld een revolverend fonds, om mensen te helpen bij het investeren in het verduurzamen van hun eigen woningen. Lijkt het ons niet verstandig om deze opbrengsten bij voorbaat te oormerken. Liever zien wij de opbrengsten terugvloeien naar de algemene middelen, om juist de noodzaak voor hogere belastingen te drukken.

00:41:33

Voorzitter: De heer Ubbens heeft een vraag.

00:41:36

de heer Ubbens: Ik hoop met u dat het gigantische opbrengsten genereert, waar we alle ambities van de gemeente van kunnen betalen. Maar het dilemma is natuurlijk straks dat er keuzes gemaakt moeten worden. Dat we een kader moeten scheppen van, wat eerst. En als er dan nog wat overblijft, u doet net alsof er altijd wat overblijft zodat we allemaal door kunnen gaan, maar wij kunnen dat op dit moment niet. We kunnen die vis niet blijven delen, wij moeten hem in stukjes hakken en misschien blijft er niet zoveel over. Dan moet het kader ervoor zijn om te zeggen: wat eerst en wat houden wij over. Als er wel wat overblijft: waar stoppen we dat dan in? Bent u dat niet met me eens?

00:42:16

de heer Mellies: Voorzitter, daar ben ik het gelukkig volledig mee eens, om die rangschikking in het project ook aan te geven. Het belangrijkste is dat de investeringen die door de gemeente gedaan worden, die tamelijk risicoloos zijn, dat die wel gedekt worden. Dat is dat er niets ten laste komt van alle andere potjes. Vervolgens vinden wij belangrijker, dat de omwonenden die daar een direct hinder van kunnen hebben en waardevermindering hebben, dus ook financiële overlast, die zij het eerst een trekkingsrecht hebben. Wat er dan overblijft eventueel dan moeten we gaan kijken dat we dat juist gaan oormerken en terug laten vloeien naar de algemene middelen, omdat we daar ook een heel complex pakket hebben aan opgaven, die gezamenlijk behoorlijk op de gemeentelijke begroting drukken. Op verschillende fronten is daar begon ontzettend behoefte aan verlichting van de lasten en daar kan dit een middel van zijn om aan bij te dragen. Dat is ook meteen mijn woordvoering is Voorzitter.

00:43:06

Voorzitter: De heer Boter stak zijn hand op en mevrouw Nieuwenhout daarna ook nog.

00:43:10

de heer Boter: U noemt drie keer heel makkelijk risicoloos, maar wat is er aan ondernemen risicoloos? We hebben nu volgens mij een heel jaar gezien dat dat niet voor heel veel mensen risicoloos is.

00:43:23

de heer Mellies: Voorzitter, de heer Boter doet voorkomen alsof het runnen van een zonnepark een hele onderneming is. Terwijl het plaatsen van een installatie is. Als het een

keer ingeregeld is, dan is het vrij makkelijk te beheren. Iedereen die dat toe kan passen, die kan dat. Het alleen een kwestie van geld vinden daarvoor. Heel veel van de bedrijven die daarin bezig zijn, zijn alleen bezig met het vinden van een vergunning, het vinden van de netcapaciteit en het vinden van financiering. En daarna runt het zichzelf bijna. Daar is niet echt veel risico aan. Er is niet veel nadenkwerk wat er in de loop van het zonnepark bij komt kijken, er zijn geen risico's van politieke inning. Dat zien wij niet zo. Nee.

00:44:05

Voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Nieuwenhout.

00:44:08

mevrouw Nieuwenhout: De heer Mellies begint over het naar beneden brengen van de woonlasten. Een interessante gedachte natuurlijk, om dat te doen door alles op de grote hoop te gooien en dan de OZB naar beneden te doen bijvoorbeeld. Maar wat nu als je dit geld zou gebruiken om te investeren in de woningen en daardoor de woonlasten in de vorm van de energierekening goed naar beneden te brengen. Is dat niet een beter idee?

00:44:32

de heer Mellies: Voorzitter, nee dat vinden wij geen beter idee. Het is al moeilijk genoeg om de verschillende geldstromen als raad in de gaten te houden, om te begrijpen waar er nog ruimte zit. Wij kunnen besluiten maken over het subsidiëren van verduurzamen van woningen, op basis van de middelen die we hebben. Dat doen we liever vanuit een algemene pot, dan weten wat wij er binnenkomt en wat wij kunnen besteden, dan dat wij geen algemene pot hebben, geen overzicht hebben van al het geld dat al lang versleuteld is door middel van dit soort sleutelingen. Dan houden we dit open. Dan houden we juist de transparantie, om als raad ook te kunnen gaan prioriteren: wat hebben wij als eerste nodig?

00:45:10

Voorzitter: De heer Bosch.

00:45:14

de heer Bosch: Dank u wel, Voorzitter. Student en Stad is heel erg positief over het energiefonds en om daarin als gemeente te investeren. Winst te laten terugvloeien in meer duurzame energie, gebiedsfondsen en energiearmoede te voorkomen. Maar natuurlijk is dit een keuze, zoals al besproken. Je kunt het geld niet aan heel erg veel besteden, logischerwijs. Daarin gaan we wel mee met de redentie van GroenLinks, dat de mitigatie en de optimalisaties voor de omgeving meer als een soort randvoorwaarde voor juist de duurzame energie is. Dus dat eerst. Want dat zijn ook de mensen in de omgeving, en dat zijn ook mensen die er het meeste last van hebben. Dus dat als randvoorwaarde. Als je dan vervolgens nog geld over hebt, is het wat ons betreft goed om dat in eerste instantie te investeren in het isoleren van huizen, om daarmee energiearmoede te voorkomen. Want we hebben namelijk ook doelstellingen op minder energie uitgeven in gemeente Groningen, ook dertig procent. Hopelijk houd je dan wat geld over en dan kun je denken aan extra investeren in nieuwe duurzame energie wat ons betreft. Zoals ook al eerder besproken, investeren is wel een risico nemen. Er wordt hier geschetst alsof er geen risico's zijn. Daar zijn wij het niet eens met onder andere de fractie van 100% Groningen. Er zitten namelijk vooral veel risico's, voor dat het park er ligt. Bijvoorbeeld wij, als gemeenteraad, zijn een risico. Dat moeten we beseffen. Als wij op een gegeven moment een andere keuze maken,

terwijl we al heel erg veel kosten hebben gemaakt in de uitvoering, dan gaan we er nooit geld verdienen, maar er zijn wel heel veel kosten gemaakt. Dus er zijn wel degelijk risico's. Soms is het goed om risico te nemen, om daarmee winst te maken.

00:46:56

Voorzitter: De heer Brandenburg.

00:46:59

de heer Brandenburg: Natuurlijk is dat een risico. Democratie is duur, alleen dat is geen risico van de exploitatie. En dit fonds wordt gevuld vanuit de exploitatie. Dus dat risico wat u ziet, dat er bestaat in deze fase dan toch echt niet.

00:47:14

de heer Bosch: Voordat je kan exploiteren, moet je investeren. Daarin maak je kosten, voordat je uiteindelijk opbrengsten hebt. En dat is risico. Volgens mij is dat heel simpel. Het exploiteren zelf inderdaad, als het er eenmaal staat, sommige projectontwikkelaars verkopen het dan door en investeren dat geld in nieuwe projecten. Wij als gemeente denken dat het heel logisch is, om het inderdaad te behouden en te exploiteren. Dat over de risico's. Wat betreft de onderzoekers, het proces waarbij je bezig gaat met het realiseren van duurzame energie, ziet Student en Stad wel degelijk een rol voor de gemeente. Maar we moeten ook beseffen dat er heel erg veel bedrijven zijn, die heel veel expertise hebben in dit gebied en dat moeten we ook willen gebruiken en daarmee advies inwinnen. Niet denken dat we alles zelf kunnen doen. Tot zover.

00:48:12

Voorzitter: Dank u wel, meneer Brandenburg. Wie kan ik het woord geven, de heer Lo-A-Njoe.

00:48:17

de heer Lo-A-Njoe: Dank u wel, Voorzitter. Voorzitter, D66 erkent de urgentie en de ernst van het van de klimaatcrisis en de noodzaak om conform het klimaatakkoord de energietransitie lokaal vorm te geven. Zoals mevrouw Nieuwenhout al aangaf: we hebben nog maar negen jaar, dus no-time to waste. Dit betekent dat wij zonneparken en windmolens in onze gemeente krijgen voor die energietransitie. Dat we als gemeente het rendement daarvan aanwenden voor een fonds dat gericht is op zaken als verduurzaming van woningen en mensen die dat zelf niet makkelijk kunnen opbrengen en bestrijding van energiearmoede, lijkt ons een prima idee. We hebben echter de indruk dat het college mogelijk anders dan D66 kijkt naar de positie van direct omwonenden van zonneparken en windmolens, die deze inkomsten moeten opbrengen. We zien in de handreiking participatie van het klimaatakkoord, maar ook in de participatiewaaijer bijvoorbeeld, bijna alles terug van wat wij belangrijk vinden bij de realisatie van deze energietrajecten, waarbij draagvlak enorm van belang is. Mensen daadwerkelijk meenemen in plannen en niet alleen informeren. Mensen de mogelijkheid gegeven om waar mogelijk invloed uitoefenen en zeker ook belangrijk: mensen zeggenschap geheven over de wijze waarop zij wat kunnen hebben aan een deel van de opbrengsten van het energieproject. Bijvoorbeeld doordat uit de opbrengsten geïnvesteerd wordt in de leefbaarheid van het gebied, maar ook door zelf financiële voordelen te genieten van wat er hun spreekwoordelijke achtertuin aan energieopwekking plaatsvindt. Wie de lasten in de vorm van hinder ondervindt, heeft wat

ons betreft ook recht op een deel van de lasten. Honderd procent sociaal eigendom klinkt mooi en kan mooi zijn met het fonds zoals voorgesteld.

00:49:48

Voorzitter: U krijgt een vraag van de heer Ubbens.

00:49:50

de heer Ubbens: Ik begrijp de redenering van de heer Lo-A-Njoe. Ik heb er ook begrip voor dat je daarmee draagvlak creëert. Aan de andere kant vraag ik me soms wel eens af, of we daarmee een weg inslaan die we dan op heel veel andere terreinen ook moeten gaan toepassen. Als we ergens een bedrijfsterrein openen, dat is dus een bedrijventerrein en de daaromheen wonende omwonenden moeten gaan meeprofiten van het bedrijventerrein. We bouwen ergens woonhuizen en de omwonenden die daar omheen wonen, moeten eindelijk gaan meeprofiten van de bouw van die woningen. Ik bedoel, waar houdt dit dan straks op? Of is dit iets wat we alleen maar doen vanwege de energietransitie.

00:50:29

de heer Bosch: Voorzitter, goede vraag. Ik denk niet dat we dat overal zomaar kunnen toepassen. Maar ook bij een bedrijventerrein zou ik het wel mooi vinden, als we dat in goede balans met de omgeving kunnen doen. Dus ja, ik zou zeker kijken waar de mogelijkheden liggen. Ik weet niet of daarmee de vraag beantwoord is, maar ik ga toch door met mijn woordvoering. Honderd procent sociaal eigendom klinkt mooi en kan mooi zijn met een fonds zoals voorgesteld, mits eerst de omwonenden worden gecompenseerd. Ze mee kunnen profiteren en er afspraken zijn gemaakt over mitigatie en de wijze waarop een waarde aan het gebied wordt toegevoegd. Wat vervolgens onder de streep overblijft, zien wij als rendement dat voor een energiefonds kan worden aangewend. De vraag of inkomsten moeten landen bij de gemeenschap of bij de omwonenden, zoals in de wensen- en bedenkingen brief is wat ons betreft geen goede vraag, want het is een tegenstelling. Het is geen of vraag, maar het is een en-en vraag. Om dat goed te kunnen doen, is er dan wel ook een toetsingskader nodig, waar we later op terugkomen. Juist ook voor de gemeente, omdat de gemeente diverse belangen heeft wanneer zij zelf de initiatiefnemer en eigenaar is van duurzame energieprojecten. Graag dus een helder toetsingskader zoals we dat ook eerder in een motie hebben gevraagd, en zeker ook voor de gemeente als initiatiefnemer. De gemeente kan de ethische standaard neerzetten voor de wijze waarop we willen dat de energietransitie in onze gemeente vorm krijgt. Dank u wel.

00:51:50

Voorzitter: Dank u wel. De heer Ubbens.

00:51:52

de heer Ubbens: Bedankt Voorzitter. Het CDA ziet het gevaar van de energiearmoede ook levensgroot voor zich. Niet iedereen kan in hetzelfde tempo meedoen aan de energietransitie en een energietransitiefonds kan daar een bijdrage aan leveren. De vraag is alleen: hoe gaan we dat vullen? Wat lastig is, is dat dat we moeten kijken naar landelijk beleid. Wat we nu aan het doen zijn, is af en toe veel harder lopen dan het landelijk beleid. Ook daar zit wat ons betreft wel een gevaar in. Als we kijken naar een aantal andere vragen die gesteld zijn: in hoeverre kunnen we het rendement van de zonneparken lokaal inzetten? Ja, wij zijn het eens met een aantal andere fracties die gezegd hebben: een aantal

randvoorwaarden voor de omwonenden moet heel goed geregeld zijn. Daar moet een duidelijk kader voor zijn. Het is heel jammer dat het kader er nog niet is, en dat er toch al een aantal grote projecten zijn. Dan zie je hoe problematisch het wordt en hoe goed het zou zijn, als we dat van tevoren goed geregeld hebben. Dat zien we niet als een opbrengst van het park, dat zijn kosten die je maakt, om het park te realiseren. Wat je dan overhoudt als gemeente als je investeert, dat kun je lokaal inzetten in het energietransitiefonds. Of bewoners moeten meeprofiteren? Ik heb er in de interruptie net al over wat over gezegd. Het is toch af en toe heel erg ingewikkeld. Natuurlijk, kunt u zeggen: we gaan compenseren. We kunnen ook compenseren boven waardeverlies, extra compenseren. Daar zouden wij nog wel voor kunnen zijn, als het bijvoorbeeld om windenergie gaat. Maar je moet wel scherp blijven. Er zijn heel veel overlastsituaties, er zijn heel veel nieuwbouwsituaties, er worden ook wegen aangelegd waar mensen last van hebben en waar mensen in de omgeving dan niet van meeprofiteren. Ik denk dat we een heel ingewikkeld proces in gaan in de toekomst, als we voor elke nieuwbouwwoning, ook de buurman weer moeten gaan compenseren voor het feit dat die mee moet verdienen aan de opbrengst van die woning. Graag uw reactie van het college daarover.

00:53:45

Voorzitter: U heeft een vraag van meneer Boter.

00:53:48

de heer Boter: Het lijkt erop dat u daar een tegenstelling schetst, die er mogelijk helemaal niet is. Want het lijkt erop dat u de compensatie uit het windmolenpark in geld ziet en die andere compensatie dat u die niet uit geld kunt waarderen. Het kan ook gaan in alle gevallen, of het nu een weg is, een industrieterrein, woningen of een windmolenpark, om de inrichting van het omliggende landschap. Dat kun je ook vragen bij een participatietraject bij bijvoorbeeld een industrieterrein.

00:54:12

de heer Bosch: Zeker. Maar als het gaat om direct te laten participeren in de winst. Bijvoorbeeld vijftig procent van de van de opbrengst, moet direct ten goede komen aan de omwonenden, dan zou ik niet voor financiële compensatie gaan, maar eerder zijn voor een goede inrichting. Maar dat is dan iets wat eigenlijk altijd zou kunnen. Als we dan kijken hoeveel geld er overblijft dan is het maar de vraag hoeveel er uiteindelijk overblijft. Ik ben daar nog wel wat sceptisch over, of dat fonds dan fors gevuld gaat worden hiermee. Het wordt natuurlijk ook geen fonds waar elke keer geld in blijft komen. Ik ben wel voor het investeren in isoleren. Alleen die opbrengsten komen natuurlijk niet terug in dit fonds. Dat huis heeft dan een mindere energievraag, het wordt ook weer heel ingewikkeld als we dat dan weer terug willen gaan verdienen als gemeente. Ik denk dat dat niet gaat gebeuren. Uiteindelijk is denk ik het belangrijkste, en dat komt uit de inspraak van een natuur- en milieufederatie, we moeten heel goed en transparant voorwaarden stellen. Daar moeten we het over hebben. Hoe ziet dat er precies uit? Eigenlijk voordat we die grootschalige projecten doorgaan zetten. Dat had dus eerder gemoeten en dat maakt die andere projecten ook heel ingewikkeld, om daar nu voor te stemmen. Daar komen we straks wel op. Ik ben het ook wel eens met de inspraak van de natuur- en milieufederatie, dat we ons heel erg bewust moeten zijn van de scheiding van petten ook naar bewoners toe. Want wij hebben straks hele grote plannen. We moeten hier ook opbrengsten mee realiseren. Juist

dan en extra dan, zijn die kaders belangrijk, waarbij wij als raad op kunnen toetsen. Het lastig is dat die er nu niet zijn.

00:55:42

Voorzitter: Dank u wel. Wie kan ik het woord geven? Mevrouw De Wrede.

00:55:49

mevrouw De Wrede: Dank u wel Voorzitter. Wij zijn voorstander van een fonds energietransitie. We kunnen de doelstellingen, zoals die beschreven staan, van harte ondersteunen. Wij zijn er wel voor dat een groot deel van het rendement landt bij de onmiddellijke omwonenden. Het is natuurlijk een ingewikkelde discussie, want inderdaad wordt er een industriegebied gebouwd, dan worden de omwonenden dan ook niet meegenomen. Maar misschien is dat ook helemaal geen optimale situatie. Doet mij een beetje denken aan een discussie over de landschapspijp in Friesland, waar heel veel inwoners veel protest aantekenden tegen de intensieve landbouw en het verdwijnen van het klassieke weidelandschap en de weidevogels. Maar die worden ook niet gecompenseerd. Dus het is inderdaad een ingewikkelde discussie. Maar als we iets gaan doen, laten we dan proberen om het goed te doen. Laten we mensen wel meenemen in het aantasten van hun onmiddellijke leefomgeving, ook al is dat heel moeilijk te verdisconteren. Gerichter aan de slag met de aanpak van energiearmoede, ja daar zijn wij ook groot voorstander van. We hebben destijds vragen gesteld, dat was bij WarmteStad, waarom die huizen nog niet goed geïsoleerd waren, zodat ze niet goed warmte te krijgen waren. Het antwoord daarvan was van: ja, WarmteStad is een bedrijf en dat zit niet in de bedrijfsvoering. Ja, dat is vast correct, maar dat is natuurlijk toch niet helemaal wat je wilt. Het eerste wat je moet doen, is zo veel mogelijk isoleren, zodat je zo weinig mogelijk energie hoeft te gebruiken. Die hoeft je dan ook niet meer op te wekken. En wij vinden inderdaad dat we als gemeente zelf aan het roer moeten blijven in deze delicate kwestie, waarbij er heel veel impact is op de leefomgeving van omwonenden, maar ook landschap, natuur en dieren een beperkte rol toekennen aan de markt. Dan werd er ook nog gevraagd welke andere opmerkingen wij wilden maken over de energietransitie. De eerste die ik wil noemen, is dat we de laatste tijd veel inspraakmomenten hebben gehad: de overlast van de aanpak Ring Zuid, inspraak van de Meerdorpen, Meerstad Noord. Vaak werden hier hele mooie filmpjes vertoont en waren het goede verhalen. Dat is dat is hartstikke mooi. Maar in onze gemeente zijn er natuurlijk ook heel veel mensen voor wie het wat lastiger is, om die raadsvoorstellen in precies dat juridische kader te kunnen plaatsen en mooie visualisaties te maken of de juiste toon te kunnen treffen bij inspraak. Wat dat betreft moeten we bij de inspraak wel goed inschatten waar die vandaan komt. Ik wil daar graag een reactie op van het college. Wij proberen hier allemaal het algemeen belang te benadrukken. Voor de Partij voor de Dieren is dat natuurlijk de leefbaarheid van de aarde op lange termijn voor de volgende generaties, en niet alleen voor de komende tien jaar. En wat het beleid dat we kiezen met zich meebrengt voor andere landen en andere dieren. Als we dan kijken naar zonneparken en windmolens, dan kleven daar natuurlijk ook wat nadelen aan. Van gehakte zeearenden tot aan Chinese kinderarbeid.

00:59:34

Voorzitter: U heeft een vraag van mevrouw Nieuwenhout.

00:59:37

mevrouw Nieuwenhout: Dank u wel. Wat ik graag zou willen weten, is een kleine verduidelijking. U had het eerst over de inbreng van de omwonenden en daar ben ik helemaal met u eens dat dat heel belangrijk is. Daarna had u het erover, dat voor u het belangrijkste is, dat ook de toekomstige generaties kunnen genieten van deze aarde. Maar wat nu als daar een tegenstelling tussen zit? Bijvoorbeeld, inwoners willen een zonnepark zo klein mogelijk, zo dicht mogelijk op elkaar, zodat er meer ruimte naar hun tuinen toe ontstaat. Maar daardoor weidevogels en andere ecologie geen kans meer krijgt. Wat zou u dan doen als raadslid?

01:00:21

mevrouw De Wrede: Ik geloof dat ik uw voorbeeld niet helemaal begrijp. Maar als wij een afweging moeten maken tussen de belangen van omwonenden en de belangen van natuur op de lange termijn en daarmee ook de leefbaarheid en biodiversiteit op deze aarde op de langere termijn, dan kiezen wij voor het laatste. Het valt het college te prijzen dat ze zo voortvarend aan de slag gaat. Het adagium energie-neutraal in 2035 besluit, is alweer even geleden genomen. We stuiten nu natuurlijk wel op problemen. Waar moeten die parken komen? Landbouwgrond is bezet en bij natuurgebieden ontstaan er ook problemen. Een groot probleem dat de Partij voor de Dieren heeft met de energietransitie is: hoeveel zin heeft het eigenlijk om ons landschap vol te zetten met hernieuwbare energie, als wij niet in staat zijn om publieke doelen te stellen over de waarde die energie eruit willen geven. Zolang we leven in een systeem dat alsmaar wil groeien, waarin politieke partijen daar zelfs door kiezers op worden afgerekend, lijkt het zinloos om ons landschap en onze laatste restjes natuur aan te wenden voor hernieuwbare energie. Die vervolgens gebruikt gaat worden, door datacenters in de Eemshaven of ergens anders. Wat de Partij voor de Dieren betreft, zouden we moeten praten over waar wij onze energie voor willen gebruiken: om huizen te verwarmen, scholen, ziekenhuizen. Maar zoals het nu gebeurt, wordt ongeveer tachtig procent van al onze energie gebruikt voor de industrie. Is alles wat daar geproduceerd wordt, nu echt essentieel voor ons? Onze huidige crisissen zijn in wezen te herleiden zegt men wel, tot één: spirituele. Onze individuele wensen, de dikke ik, bepaalt de horizon van ons denken. Wat we nodig hebben, is een groot maatschappelijk debat over de toekomst van ons energieverbruik. Nog veel meer dan alleen dat maatschappelijke debat over de toekomst van de energievoorziening.

01:02:22

Voorzitter: Mevrouw De Wrede, het staat u volledig vrij om hier uw verkiezingsprogramma voor te lezen, en daarvoor alle spreektijd te gebruiken die u vanmiddag hebt, maar u hebt al heel wat verbruikt. Als u straks nog wat wil zeggen, dan zou ik u aanraden te stoppen.

01:02:37

mevrouw De Wrede: Dank u wel, Voorzitter. Ik wilde op dit laatste: het belang van praten over waar we onze energie aan uitgeven, zeker in verhouding tot het min of meer volplempen van ons landschap met allerlei zaken, graag een reactie van het college. De rest zal ik uitstellen. Dank u wel.

01:03:02

Voorzitter: Dank u wel. De heer Haaima.

01:03:06

de heer Haaima: Dank je wel, Voorzitter, wij sluiten ons aan bij de woordvoering van de Stadspartij en ook bij een deel van de woordvoering van 100% Groningen. Daar had ik nog een kleine opmerking voor de heer Ubbens. Ik ben een klein beetje bijbels onderlegd, maar de heer Ubbens zou ook zeker weten, dat ergen aan een meer, de Here met een paar visjes en een paar broodjes tweeduizend mensen te eten heeft gegeven. Dank u wel.

01:03:49

Voorzitter: Dank u wel. Dan is het woord aan de wethouder voor een reactie.

01:04:01

de heer Broeksma: Dank u wel, Voorzitter. Dank ook aan de commissieleden, aan de raadsleden en woordvoerders, want ik proef brede steun voor het instellen van Fonds Energietransitie. De doelstellingen van het fonds hebben we. Ook daar haal ik een paar punten uit die dit college ook van harte ondersteunt. U noemt het isoleren van woningen, de rol van huurders, van particuliere verhuurders. Kan daar iets mee gebeuren? De onrendabele top van zonnepanelen op parkeerterreinen. U weet, dat kan eigenlijk niet uit. Het is wel een breed gedragen wens: het dubbelgebruik van de ruimte. Dat willen we ook graag. Dat is ook onze zonneladder. Dat zou een mogelijkheid kunnen zijn. Een duurzaamheidslening en dat kan ook een revolverend fonds zijn. Want verduurzaming levert ook weer geld op, je energierekening gaat naar beneden en daarmee zou je dan je lening kunnen terugbetalen. Daar heb je dan weer middelen voor, zodat de volgende een lening kan afsluiten. En het thema energiearmoede hoog op de agenda bij het college. Ook dat deelt u. Een zeer brede steun voor het Fonds Energietransitie. Dank daarvoor. De opmerking die u maakte over, ik heb een aantal opmerkingen eruit gepikt die u gemaakt heeft, u heeft meerdere opmerkingen gemaakt over waar het fonds voor besteed zou kunnen worden. Dat wordt allemaal meegenomen en meegeschreven ook door de ambtenaren die kijken naar deze uitzending. Die opmerkingen gaan niet verloren en die zullen we bij de inrichting van het Fonds Energietransitie meenemen. Een ander verhaal is de voeding van dat Fonds Energietransitie. De focus ligt op een paar punten. Het punt is dan met name of de opbrengsten van energie- winprojecten die door de gemeente dan geïnitieerd worden. Maar het fonds kan op meerdere manieren gevuld worden. Het zou ook kunnen met de subsidies. We hebben onlangs dus de REWE-subsidie gekregen: twee komma drie miljoen vorig jaar een komma twee miljoen. Met bepaalde doelstellingen, maar die doelstellingen zouden parallel kunnen lopen met dat Fonds Energietransitie. Zo zijn er ook andere middelen. U kunt bijvoorbeeld domweg uit de begroting een bedrag storten in dat Fonds Energietransitie, waar dan de doelen mee bereikt kunnen worden, zoals ze geformuleerd zijn. Maar u focust, en dat snap ik ook wel, dat is natuurlijk ook helemaal de discussie van vandaag, over die invoer van het Fonds Energietransitie via de gemeentelijke parken en de gemeentelijke windturbines, waar we het straks over gaan hebben, en Meerstad Noord. Even voor het beeld, het is niet zo dat we dat heel veel, heel vaak gaan doen. Meerstad Noord is een uniek park. De windturbines bij Roodehaan is een uniek geheel. Er komt misschien nog een zonnepark bij Westpoort. Het zijn eenmalige dingen die niet met elkaar vergelijkbaar zijn. Anders is het bij kleine zonneparken. Daar zijn er meer van. De Mikkelfhorst en Glimmen wordt aangelegd, en op andere plekken, dat zijn kleinere zonneparken van omvang, misschien een, twee of drie hectare. Dat wordt ook niet per se

door de gemeente geëxploiteerd. Dat is althans niet onze intentie, maar dat zijn lokale initiatieven, mensen zelf, die geld bij elkaar leggen en zeggen: 'Nou, wij, wij willen zonnepanelen op dat weiland daar neerleggen.' Dat betekent dat voor die grote projecten waar we het vanmiddag verder over gaan hebben, dat het eigenlijk maatwerk is. Alles wat we daar doen is maatwerk. Er zijn geen grote regelingen voor. Dat maatwerk proberen we ook met de bewoners zelf en de direct omwonenden af te spreken. Daarom is het wel mooi dat er een aantal van u zegt: 'Sociaal en lokaal, dat is eigenlijk helemaal geen tegenstelling, want de lokale omwonenden dat is ook een deel van het sociaal en sociaal, dat is ook lokaal, dus dat is geen tegenstelling.' U zegt ook: 'Mitigatie en compensatie en de manier hoe je dat inpast in de omgeving, dat moet allemaal binnen die businesscase. Dat moet je zien als kosten en niet als een deel van de opbrengst wat dan weggaat.' Zo ziet het college dat ook. De inpassing en mitigatie en compensatie, en gebiedsfonds allemaal onderdelen van die businesscase en per project is dat maatwerk. Het werd door een aantal partijen wel genoemd. Dat maatwerk kan ook per project zijn. Hoe groot is een park, waar hebben we het precies over? Zijn er veel of weinig omwonenden? Het is niet de bedoeling dat een paar omwonenden dan miljonair worden van een heel groot park. En juist die grote parken worden natuurlijk op plekken aangelegd en ook de windmolen plekken worden aangelegd waar relatief weinig mensen wonen, en weinig mensen daar last van hebben. En dan heb je het begrip: wat is nu precies de direct omwonenden is? Hoe groot trek je die cirkel dan? Wat er lokaal? Lokale participatie wordt in het klimaatakkoord niet gedefinieerd. En is de gemeente als geheel nog. Dat is allemaal maatwerk per project. Wat er vanmiddag voorligt, is ook niet de uitkomst precies van, hoe dat maatwerk er in elk geval uitziet. Straks gaan we het hebben over Meerstad Noord Lageland en de basis beslissing. De omvang van het project. En vervolgens met participatie en met de omwonenden, om te kijken: wat moeten we mitigeren wat moeten we compenseren? Wat betekent dat voor een gebiedsfonds, welke wensen liggen daar? En die gesprekken gaan natuurlijk geïntensiveerd worden, op het moment dat de basisbeslissing genomen wordt. Om een voorbeeld te geven als het gaat over de windverkenning: college stelt voor om het bij Westpoort niet te doen en bij de Roodehaan wel de volgende stap te zetten. Stel dat we bij Westpoort het hele verhaal hadden gedaan, met alle bewoners, alle direct omwonenden afspraken gemaakt over mitigatie en compensatie, over een gebiedsfonds voor alles. En we zeggen: 'Nee, we doen het toch niet.' Dus eerst de basisbeslissing en dan vervolgens, en dat is ook de stevige intentie van dit college, om dan vervolgens met de omgeving in een fiftyfifty die zeggenschap over de inrichting, de zeggenschap over hun omgeving, om dat de vorm te geven. Misschien ook een reactie op de vraag van het CDA: waarom doen we dat niet bij bedrijventerreinen? Bij bedrijventerreinen doen we dat ook. Ook daar kijken we naar de inpassing, ook daar vragen we van de bedrijven die die daar willen gaan zitten, of bij het appartementengebouw dat wordt aangelegd: zorg voor een goede inpassing in de omgeving. Ook de omgeving kan meespreken over wat er precies gaat gebeuren en krijgen daar een stem in. Hier gaat het over energie. De energietransitie is om mensen in staat te stellen, direct omwonenden, in staat te stellen mee te doen met die energietransitie, omdat het ook hun omgeving is die wordt aangetast.

01:10:43

Voorzitter: De heer Ubbens.

01:10:45

de heer Ubbens: Dat begrijp ik wel, dat mensen mee mogen praten in de participaties en dat dat een nette manier moet worden ingepast. Dat het voor bedrijven dan ook geldt. Ik bedoel meer, dat de opbrengsten uiteindelijk voor de gemeente uit de grondexploitatie, daar worden bij bedrijfsterreinen niet omwonenden mee afgekocht, om overlast te compenseren of om hun goedkeuring in het participatieproces te krijgen. En dat gaan we nu gedeeltelijk wel, althans zo lijkt het, doen bij zonneparken of bij windenergie. Dat bedoel ik.

01:11:13

de heer Broeksma: Als het gaat om compensatie voor gedorven van woongenot, daar zijn natuurlijk de schaderegelingen voor en compensatieregelingen zoals die er wettelijk zijn. Dit zou een bovenwettelijke stap kunnen zijn. Juist omdat die energietransitie ons allemaal aangaat en omdat het zeker bij Meerstad Noord en ook bij Engelbert Roodehaan, daar gaat het om nogal iets. Het is nogal iets wat daar gebeurt. Daar zijn we ons zeker van bewust. Er zijn een aantal andere opmerkingen gemaakt. Dat gaat bijvoorbeeld over de exploitatie en misschien heeft u het woord exploitatie en het woord beheer door elkaar gehaald. Inderdaad is een zonnepark of een windturbine, dat is proven technology. Het is eerder gedaan en het was eerder gedaan. Hier werd al gezegd: 'De zon blijft wel schijnen en misschien wel meer dan ooit, meer dan ons lief is. De wind blijft ook waaien en die waait zelfs 's nachts. Dus dat betekent voor het energienet weer een gunstigere voorwaarde. Moet de gemeente dat zelf doen? Eigenlijk is het zo, dat hoor ik veel van u zeggen, die commerciële investeerders die hier zonnepanelen dumpen en dan met de termen winstmaximalisatie en de term aandeelhoudersrendement, dat past niet bij wat wij willen. Dat is niet bij wat wij voorzien. Dat is niet de rol, die wij als gemeente willen nemen. Wij zeggen: 'De gemeente zit in een bijzondere omstandigheid, dat wij heel veel hectares bezitten, ook heel veel hectares zelf kunnen exploiteren. Wij kunnen als gemeente relatief goedkoop lenen: nul komma nog wat procent en als we nog even wachten, misschien krijgen we geld toe, als je geld leent. Commerciële banken rekenen daar zes procent voor. Wat wij willen, wat het college wil, en u wilt misschien hetzelfde, is dat zo veel mogelijk van de opbrengst hier in dit gebied blijft, bij deze gemeenschap, bij deze mensen die hier wonen. Dat zijn de direct omwonenden, dat is de deze gemeente en ook de direct omwonenden die in een andere gemeente wonen, Midden-Groningen of de POV, het Westerkwartier, maar het moet hier blijven. Het moet niet naar de commerciële jongens, het moet niet naar de commerciële banken. Hoe sympathiek sommige banken ook zijn, het is geld wat hier uit het gebied verdwijnt en dat willen we niet. Als het gaat over exploitatie of het beheer. We hebben een aantal goede jongens en meisjes bij de energie-afdelingen, u kent ze wel, die gaan niet de panelen in de grond schroeven. Dat gaan ze niet doen. Dat zijn partijen, bedrijven die het doen, maar wel onder onze voorwaarden, onder onze aanbesteding, onder onze contracten. Daar betalen we ze natuurlijk voor, en ook dat beheer. Misschien is het zo dat voor het beheer van het zonnepark, zijn wij als enkele gemeente misschien wel te klein. Ik weet niet hoe vaak een zonnepaneel kapotgaat en hoe vaak daar iets mis mee kan gaan. Het zou kunnen zijn, als je meerdere zonneparken van dergelijke omvang beheert, dat je dat goedkoper zou kunnen doen. We weten dat niet. Dat is iets voor een volgende stap om uit te vogelen. De heer Boter zegt ook: 'Ja, je zou ook een private partij, dat zou ook een BV kunnen zijn.' Volgens mij hoorde ik iets als WarmteStad, waarin gemeenten en omwonenden een energiecorporatie of hoe dan ook, samen een soort private partij, een BV

oprichten. En dan die exploitatie, in beheer heeft. De doelstelling is zo veel mogelijk van het rendement blijft hier, in deze omgeving, het is voor ons, het is ons park, onze zon, onze opbrengst en dat blijft hier. Hoe we dat verdelen, het gaat over deze grote parken en daar zijn er niet veel van, dat zal maatwerk zijn. Ik hoor een aantal van u ook zeggen: een billijke compensatie. Dat gaan we ook doen. Dat gaat over zeggenschap. Het gaat over actieve financiële participatie. Kunnen wij als energiecorporatie in dit buurtschap, in deze buurt, deze wijk, deze omgeving, kunnen wij meedoen? Kunnen wij een deel van dat park exploiteren? Het antwoord is: ja. Kunnen wij dan ook actief participeren, maar als ik dat geld niet heb, wat kan ik dan? Ook dan is dat passieve participatie. En er is dat gebiedsfonds. De gebieden waar we het over hebben, daar zijn wensen om het gebied op te plussen. Bijvoorbeeld snel internet of verkeersmaatregelen of geluidsmaatregelen of wat dan ook. Precies dat is voor een deel van de zeggenschap van de omwonenden. Dan blijft er rendement over. Dus op het moment dat je dat allemaal gedaan hebt, blijft er nog een rendement over. Dat rendement zou je goed kunnen storten in de energietransitie. En dat hoor ik u zeggen, want we hebben tweehonderddertigduizend inwoners. Niet iedereen kan meekomen, niet iedereen woont ook naast een weiland waar een zonnepark gerealiseerd kan worden, niet iedereen woont naast een plek waar er windmolens komen. Er komen geen windmolens op de Grote Markt, kan ik u vertellen. Dat betekent dat ook daar omwonenden zijn, die ook mee moeten doen in die energietransitie. Die ook middelen moeten hebben, om hun huis te kunnen isoleren, die ook middelen moeten kunnen hebben, om eventueel financieel te participeren in zonnepanelen die niet bij hen in de buurt staan. Hoe doen we dat? De bijzondere omstandigheid is: wij zijn het zelf, wij zijn de gemeente die wil bepalen waar het gaat. Ik kijk naar het college: u bent het beste raad, u bent het hoogste orgaan van deze gemeente en u kunt zeggen op het moment dat maatwerkproject u dat bevalt dan zegt u: 'Nou prima.' Als u zegt: 'Het moet iets meer dit en iets minder dat' dan hebben we het daarover. Er zijn door een aantal partijen ook dilemma's geschetst. Als het gaat over, als je de opbrengst wilt verhogen, kun je de zonnepanelen dichter bij elkaar zetten. Dat betekent dat je of minder hectares het of je hebt meer opbrengst of meer geld om andere dingen te doen. Maar dat gaat ten koste van ecologie en biodiversiteit. Je kunt de zonnepanelen ook verder uit elkaar zetten. Dus die afweging, dat blijft maatwerk per project. Als we nu zeggen: 'Dat is een kader en dat moet altijd zo op deze manier. Dat betekent ook dat je maatwerk en het gesprek met de omwonenden, dat dat mogelijk ingekaderd wordt en dat je minder maatwerk kunt leveren, dan je misschien van tevoren zou willen. Uiteindelijk komen we met het uiteindelijke plaatje bij u als raad terug, als orgaan van de gemeente.

01:17:25

Voorzitter: De heer Ubbens.

01:17:28

de heer Ubbens: Bedankt, Voorzitter. Ik begrijp dus dat de beleidskader zonne-energie, dat geldt voor kleine parken. Daarin worden er wel dingen vastgelegd. Maar voor die grote parken geldt dat niet. Daar moet met de bewoners onderhandeld worden over wat ze willen qua opbrengst, of duurzaamheid. Dat moeten de bewoners dan in samenwerking met de gemeente uitonderhandelen in de toekomst. Als het gaat om grote zonneparken.

01:17:56

de heer Broeksma: Wat ik u net zei: 'Grote zonneparken, daar zijn er niet veel van. Dus het is niet zo dat we daar in elk geval hetzelfde gaan doen, want er zijn niet heel veel gevallen. Het blijft maatwerk per geval. Uiteindelijk het plaatje wat er uitkomt, en we praten met de omgeving voer de inpassing bijvoorbeeld, bij wijze van compensatie. U heeft een inspreker gehoord. Niet iedereen woont aan die Eemskanaal Zuidzijde. Niet iedereen woont daar, dus de verkeersmaatregelen daar, zien maar op een deel van de omgeving en voor snel internet hebben weer anderen belang bij. Dus dat zijn vragen die per geval bekeken moeten worden. Dat is dus het maatwerk wat wij voorstaan. Als het gaat over de participatie en de wijze van participatie, als het gaat over kleinere zonneparken, zo'n beleidskader is nu in de inspraak. U heeft het nog niet vastgesteld en u weet waarom dat is. Maar daar hebben wij gedachten gevormd, over hoe wij daartegen aankijken. Die grote parken, het zijn er niet veel. Dus een windpark is één stuks. De zonneparken, Meerstad Noord, Westpoort is nog een tweede zoekgebied wat u destijds heeft aangewezen. Daar zullen we ook met plannen komen en dan hebben we ze een beetje wel gehad. En wat we niet willen, is dat de grote commerciële partijen hier de grote weilanden gaan volplempen met zonnepanelen, waar wij vervolgens geen zeggenschap over hebben. U heeft hier zeggenschap over.

01:19:16

Voorzitter: De heer Brandenburg.

01:19:20

de heer Brandenburg: Maar had dan deze wethouder, nog voordat hij met de bewoners bij Roodehaan in gesprek ging, nog voordat hij met de bewoners aan de Lagelandpolder in gesprek ging, niet al deze wensen en bedenkingen en deze mening van de raad over de exploitatie en het rendement wat er uitkomt, willen hebben? Hij weet nu pas wat de raad vindt, terwijl het participatietraject zo ongeveer is afgelopen. Is die volgorde niet verkeerd geweest? Zegt u niet achteraf: 'Verdorie, ik had liever dit instrument al eerder gehad, want dat had mij geholpen om die participatie beter vorm te geven.'

01:19:54

de heer Broeksma: Ik weet niet precies welk instrument u bedoelt maar de participatie is niet afgelopen. Eigenlijk begint de participatie in een nieuwe fase. De mensen rondom de windturbines in Roodehaan zeggen: neem nu het basisbesluit. Dat geldt natuurlijk ook voor Westpoort, neem nu het basisbesluit: komen ze er wel of niet? Dan kunnen we met nieuwe energie aan de gang, om te kijken hoe wij dan die inpassing compensatie en mitigatie gebiedsfonds vorm willen gaan geven. Daar vragen ze expliciet om. Ook bij Lageland hebben ze de vraag gesteld: hoe kijkt u naar compensatie, hoe kijkt u naar een gebiedsfonds, welke mogelijkheden zijn daar? Die vragen zijn expliciet aan de orde gekomen. Een half jaar geleden is daarover gesproken. Eigenlijk willen we dat park niet. Een deel van de bewoners is heeft dat heel duidelijk gecommuniceerd. Een ander deel zegt: 'Nou, we willen er wel over praten, ook over onze eigen rol daarin. Een corporatie of een collectief duurzaam Lageland. Kunnen wij zelf meedoen met de exploitatie en wat kost dat eigenlijk? En hoe kijkt de bank daarnaar?' Dus dat zijn gesprekken die we nu gaan voeren. Maar op het moment dat die basisbeslissing genomen is. Een voordeel dat ik u net gaf: stel dat we bij Westpoort het hele verhaal hadden gedaan en die participatie tot in detail hadden uitgevoerd, en vervolgens zeggen: 'Jongens, het gaat helemaal niet door.' We hebben ook gemerkt bij die

participatieprocessen dat een deel van de energie ook verdwijnt. Juist omdat de beslissing die binnenkort voorligt, en waar u als raad uitgenodigd bent om daar een besluit over te nemen. Neem die basisbeslissing en dan gaan we verder met het participatieproces, zoals dat ook ingezet is en dan binnen de kaders die u als raad gesteld heeft.

01:21:24

Voorzitter: De heer Boter tot slot.

01:21:28

de heer Broeksma: Ik had twee vragen. De ene vraag is de vervolgvraag over de private onderneming die je zou kunnen beginnen, en de andere vraag gaat over de kosten die uit het energiefonds betaald moeten worden, en inkomsten die erin zitten. Komen die twee punten terug in een definitief voorstel? Dat er iets van een berekening zit, hoeveel er in het fonds komt en hoeveel er ook betaald kan worden in isolatie, wat op zich een hele goede lijkt. En komt er ook iets in over het construct waarin dat kan en of dat wel of niet in de private vorm kan, in het definitieve voorstel?

01:21:59

de heer Broeksma: U stelt twee vragen over twee onderwerpen. Eerste gaat over de voeding van het fonds en de uitgaven van het fonds. Ja, daar zullen we natuurlijk iets over moeten zeggen. Het zal niet op de euro nauwkeurig zijn, maar we verwachten een bepaalde voeding van het fonds. Dat kan ook incidentele voeding zijn. Ik heb gezegd: subsidies, dat is mogelijk kan. Het kan ook incidentele voeding zijn en een principe van het type uitgaven wat we gaan doen. We hebben honderdtienduizend woningen hier in de stad, dus dat wordt nogal wat om dat met dat fonds te doen. Zo'n fonds zal het niet zijn, dat we dat allemaal kunnen isoleren, maar we zullen we daar natuurlijk uiteraard uitspraken over doen. Uiteindelijk bent u daar als raad aan zet, maar u heeft een aantal gedachten genoemd. Isoleren hoor ik bij veel, duurzaamheidslening, energiearmoede, een aantal thema's zijn genoemd. De andere vraag die u stelt, dat is een ander onderwerp, omdat het gaat over een onderwerp, het rendement kan mogelijke voeding zijn. Alles wat we weggeven aan private partijen, kan niet in het fonds. Dus de vraag kan zijn: kunnen wij zelf goedkoper exploiteren, dan wel beheren. Of is het beter als een externe private partijen of een combinatiepartij, een speciaal voor dit doel opgerichte BV dat zou doen? Dat is de vraag die we nog niet weten en dat is een vraag die in het vervolgtraject is. Eerst moet de basisbeslissing genomen worden. Het zou kunnen dat een private partij zegt, we hebben honderd van dit soort parken, dit park doen we er gewoon bij. Dat is relatief goedkoper, dan dat als een gemeente een park in bezit heeft. Ik weet dat niet. Het zou kunnen dat dit park, omdat Westpoort erbij komt, groot genoeg is om dat zelf te doen. En exploitatie en beheer zijn weer verschillende dingen. Het zou kunnen, dat dat voor goed geld een private partij dat doet. En dat goede geld wat we dan van die private partijen krijgen, dat stoppen we dan weer in het energiefonds.

01:23:52

Voorzitter: ik wijs u er allemaal op wat er nu dreigt te gebeuren, wat altijd in commissies ook gebeurde. Het eerste onderwerp vraagt heel veel tijd. Ik weet zeker dat u nog het nodige wil zeggen over de volgende twee onderwerpen. Dus het is aan u, maar op de afgesproken tijd, houden we er gewoon mee op. De heer Staijen.

01:24:15

de heer Staijen: De wethouder noemt zojuist een aantal voordelen van zo'n groot park. In de omgeving komt veilig verkeer en snel internet wordt er dan aangelegd. De hele stad krijgt dat gewoon gratis, omdat het nu eenmaal nodig is. Waarom moet het in zo'n gebiedje dan ineens afhankelijk zijn van de directe plaatsing van een energiepark?

01:24:50

de heer Broeksma: Dat hoeft niet, maar we hebben er geen middelen voor. Zo is het nu eenmaal. Je zou kunnen zeggen: snel internet, is dat een rol van de gemeente? Of is dat de rol van private partijen, KPN, Ziggo, noem maar op? Feit is dat zij dit niet doen. We hebben het gezien bij de insprekers, waar nogal een haperende verbinding was, dus het is een reëel probleem. We zien dat ook. Is het de rol van de gemeente om snel internet aan te leggen? Dat is de vraag, want het zou kunnen dat de onrendabele top, die private partijen als KPN, Ziggo en anderen, ervaren bij het aanleggen van snel internet, dat er hier uit het gebiedsfonds geld bij gelegd zou kunnen worden. Het geld is er gewoon niet. Dat is het antwoord.

01:25:25

de heer Staijen: Voor veilig verkeer op bijvoorbeeld Eemskanaal Zuidzijde ook niet?

01:25:36

de heer Staijen: Dat is een kwestie die door de gemeente Slochteren al aangestipt is. Het staat niet in de begroting, dus in die zin is er geen geld voor. Het betekent wel dat op het moment dat dat deze wens er is en er een gebiedsfonds ontstaat, dat dit soort dingen, die de omgeving beter maken, dat dat hieruit betaald zou kunnen worden. Ik denk dat dat een goede oplossing zou zijn.